

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Becskerek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Jobboldali vagy szocialista kormány alakul Németországban.

Luther még nem kapott formális megbízatást.

Berlin, jan. 11.

Ebert birodalmi elnök kihallgatáson fogadta Luther pénzügyminisztert, akit felkért az új kormány megalakítására. Luther a megbízást nem fogadta el és kijelentette, hogy előbb tapogatózni kíván az egyes pártoknál és csak a hangulatról beszerezett információk után adhat pozitív választ a mandátum elfogadására. Ilyenformán a birodalmi elnök formális megbízatást nem is adott a pénzügyminiszternek.

Az elnökségi palotából eltávozva, Luther azonnal érintkezésbe lépett az egyes pártok vezetőivel. Az esti órákban az a vélemény terjedt el a fővárosban, hogy az új mandátornak sikerülni fog a megbízatása. Luther ezzel kapcsolatosan kijelentette újságírók előtt, hogy csak úgy vállalja el a kormány megalakítását, ha a többség mellette van.

A helyzet kulcsa minden jel szerint a centumpárt kezében van, melynek állásfoglalásától függ leginkább a kabinetalakítás sorsa.

Politikai körök felfogása szerint kétségtelen, hogy a ma esti tanácskozás ere nézve döntő jelentőségű határozattal végződnek.

Egyes hírek szerint a centumpárt semmiesetre sem fogja Luther kormányát támogatni vagy abban résztvenni és a legjobb esetben semleges állást fog elfoglalni.

Általában úgy ítélik meg a helyzetet, hogy nincsen leküzdhetetlen akadály a Luther kormányalakításának.

A demokrata-párt vezetője Luther megbízatásával kapcsolatosan kijelentette, hogy a vállalkozás többekévé a jobboldal kísérletezése, azért a demokrata-párt nem ösztönzi a kormányalakítást támogatni.

Érdekesnek tartják és sokféleképpen kommentálják Müller képviselő kijelentését is, aki újságíróknak elmondotta, hogy pártja megbízatás esetén hajlandó lenne a kormányt megalakítani és erről már értesítette is fegyvertársait: a demokrata- és a centumpártot.

A kialakult vélemények szerint jobboldali Luther-, vagy pedig szocialista kormány megalakulása várható.

Január 21-én lesz a városi közgyűlés. A városi képviselőtestületi ülés idejét a hatalmas tárgysorozat összeállításának nagy munkájára való tekintettel újlag elhalasztották. A közgyűlés január 21-én lesz 2 órai kezdettel a megyeháza nagytermében.

Radics levelet írt a fogházból Trumbitynak.

Felváltották a zágrebi fogház személyzetét. — A pártvezér a bécsi szovjetkövethez küldötte védőjét. — Utasította szavazóit zavargások előidézésére.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jan. 12.

A pártok végrehajtó-bizottságai a tegnapi nap folyamán újlag összeültek, hogy megtárgyalják a jelölések körül még fennforgó vitás kérdéseket és egyuttal befejezték a kétes listák sorsa feletti további tanácskozást, mert a jelöltek névsorának betervezéséhez engedélyezett idő már holnap, kedden letelik. A listák benyújtásával megszűnik a jelölések körüli háborúság is és a harc most már teljesen a szavazatok biztosítása körül összpontosul.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a letartóztatott horvát pártvezérek ügyében hozandó bírósági végzést. Egyes politikai körök, különösen azonban ellenzékiek, azt állítják, hogy a bíróság szabadlábra helyezi a Radics-párt fogságban lévő tagjait és megengedi, hogy szabadlábban védekezhessen a súlyosan terhelő vád ellen.

Lukinity igazságügyminiszter zágrebi tartózkodása alkalmával, a horvát hetes tanácsot állítólag a maga nézetének nyerte meg, a pártvezérek további fogvatartására vonatkozólag, amit azonban a kormány erősen megérfel és hangoztatja, hogy semmi olyan intézkedést nem tesz, de nem is gondol olyan lépésre, amellyel a bíróságok függetlenségét megsértené. Az elterjedt hírek — mondja a kormány — tendenciózusak és azt a célt szolgálják, hogy befolyással legyenek a döntésre.

Nagy érdeklődéssel kísérik Beogradban Jovanovity Lyuba házelnök választását, amelynek kiadását mára várják. A blokk vezetői, mint ismeretes, Jovanovity közbenjárását kérték a horvát pártvezérek szabadonbocsátása érdekében azon címen, hogy a horvát képviselők immunitását durván megsértették letartóztatásukkal. Különösen Maesek személyére vonatkozólag kértek intervenciót, aki az állami bizottság alelnöke és már ebből a tisztességéből kifolyólag sem tartóztatható le.

Jovanovity hír szerint most foglalkozik a választirat megszerkesztésével, amelyet valószínűleg ma fog az ellenzéki pártvezéreknek átnyújtani.

Zágrebi jelentés szerint, amint Radicsot a rendőrségi fogdából a bírósághoz átkisérték, rögtön gyantották, hogy a pártvezér állandó összeköttetést kísérel majd fenntartani a szabadlábban lévő vezetők

kel. Emiatt szükségessé vált az ügyészségi fogház személyzetének felváltása, mert közöttük számos Radics-párti is volt.

Tegnap délután a gyanu be is igazolódott, amennyiben a szigorú őrzés dacára is Radics levelet akart kicsempészni a fogházból. A levelet újságok között rejtette el, amelyet az ajtaja előtt strázsáló fogházoinek adott át, aki szintén tagja a horvát köztársasági paraszt-pártnak. A zágrebi rendőrség egyik tagja észrevette, hogy az őt újságokat visz ki Radics cellájából, megvizsgálta a lapokat, melyek között legnagyobb meglepetésére egy Trumbitynak címzett levelet talált.

A levelet azonnal a rendőrség kezeihez juttatta el, amely továbbította a belügyminisztériumnak.

Írásában Radics Sztepan arra kéri fel a védőjét, hogy a határ átlépése esetén azonnal siessen a bécsi szovjetkövethez, hivatkozzék korábbi felhatalmazására, amelyet még régebben kapott tőle és bocsájtkozzék részletes tárgyalásokba az együttműködésre vonatkozólag.

Leveleiben a választásokkal kapcsolatban azt javasolja a horvát népek, hogy helyezkedjen aktív absztinenciába, ne vegyen részt a szavazásokon, de ügykezzék zavargásokat és rendellenességeket provokálni.

A boszniai Radics pártiaknak azt indítványozza, hogy szavazzanak a muzulmán-pártra, a szlovéniaiaknak, hogy támogassák a szlovén néppártot, végül a vajdaságiaknak, hogy erősítsék szavazataikkal a demokrata-párt esélyeit.

A belügyminiszterhez közelálló körök kijelentései szerint Trumbitytól éppen e levél miatt tagadták meg a külföldre szóló utlevél kiadását.

Még a délután folyamán még egy levelet akart Radics kicsempészni cellájából, amelyet ugyancsak védőjének címzett, de amelyet még korábban irhatott meg.

A horvát pártvezérnél a történetek miatt betiltottak minden látogatást.

A vádtanács foglalkozott már Radics és társainak büntjével, döntést azonban még nem hozott. Hír szerint a vádtanács ma határoz szabadlábrahelyezésük vagy további fogvatartásuk ügyében. Egyesek úgy tudják, hogy Radics kivételével, valamennyi letartóztatott szabadlábra fogják helyezni. Ezek a hírek azonban koraiaknak mondhatók.

Anglia engedjen a német jóvátétel kérdésében.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, jan. 11.

A „Matin” értesülése szerint Churchill angol kincstári kancellár és Logan amerikai követ újból találkoztak és közöttük oly értelmű kompromisszumról kezdődtek tárgyalások, hogy Anglia felhagy a német jóvátétel kérdésében tanusított magatartásával és ennek ellenében az Egyesült-Államok az angol font stabilizálása érdekében megindult tárgyalások során tesz szolgálatot.

Szabadlábra helyezték

a Hirtlap ügyében letartóztatott magyar vezetőfőrfakat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Szobotica, jan. 11.

Emlékeztet, hogy a Hirtlap körüli feljelentésből kifolyólag Szoboticán husz magyar polgárt letartóztatott a rendőrség, majd egy részüket szabadlábra helyezte és dr. Sántha Györgyöt, Nagy Ödön dr.-t, Strelieky Dénes dr.-t, Szánthó Róbertet, Szilágyi Nándort és Hollósi Józsefet átadta az ügyészségnek.

Az ügyészségen Vesiljevity Ljuba dr. államügyész tanulmányozta át a vádlottak ügyét és előzetes letartóztatásukat indítványozta. Tásztity Alekszander vizsgálóbíró helyt adott az ügyézi indítványnak és a gyanusítottak ellen elrendelte az előzetes letartóztatást. A végzetes ellen a gyanusítottak védője: dr. Kalmár Elemér felfolyamodást jelentett be a törvényszék vádтанácsához, amely aztán hosszas tanácskozás után meg is változtatta a vizsgálóbírónak az előzetes letartóztatást elrendelő végzését és a gyanusítottak azonnali szabadlábra helyezését rendelte el.

Az eljárást tovább folytatják a gyanusítottak ellen. Ezt maguk a gyanusítottak is kívánják, hogy bírói eljárás során derüljön ki az, hogy nem követtek el semmit, amit a törvény tilt s ami bármilyen hatósági eljárásra alapot nyújt.

Az ügyézi rendeletre Sántha György dr.-t, Nagy Ödön dr.-t, Strelieky Dénes dr.-t, Szánthó Róbertet, Szilágyi Nándort s Hollósi Józsefet szombaton délelben 12 órakor elbocsátották az ügyészségi fogházból.

A vádtanács határozata mindenütt a Vajdaságban nagy meglepedést keltett.

A külügyminiszter a Bánságban.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 11.

Ninesity Momesilo külügyminiszter tegnap reggel Alekszievity Mita főispán kíséretében Beeskerekre érkezett, ahonnan rövid tartózkodás után Rajity Szvetiszlav alispánnal, Jasa Tomityra (Módosra) és Ninesityevóra (Párdányra) utazott. Mindkét helyen népgyűlést tartott a radikális-párt és azon vett részt a külügyminiszter és a kíséretében levő alispán. A külügyminiszter az éjjeli órákban érkezett vissza Beeskerekre, ahonnan megszakítás nélkül folytatta útját Beograd felé.

Itt említjük meg, hogy a külügyminiszter az elmúlt hét folyamán Temesváron járt, ahol a bánáti jogszláv-román határ utólagos kigazdításáról, illetve a határmegállapítás kisebb korrekcióiról beható eszmecsere folytatótt Duca román külügyminiszterrel. A tanácskozásokról, melyeknek megtörténtét különben erősen cáfolja a fővárosi sajtó, ninesenek közelebbi híradásaink.

Érdekes, hogy a külügyminiszter nem vonaton, hanem autón tette meg a Temesvárig tartó hosszú utat, Vrsac város érintésével.

Farkas Geiza dr. líceális előadása.

Beeskerek, jan. 12.

A Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap délután 4 órakor tartotta a Kaszinóban második líceális előadását, amelyen dr. Farkas Geiza, a kiválón hírvé szociológus beszélt az emberi cselekvésről. A nagyszerűen felépített és a hallgatóságot mindvégig lebilincselő előadás az emberi akarat és cselekvés kialakulásával és fejlődésével foglalkozott. Az emberi cselekvések vizsgálatával foglalkozva megállapította az előadó, hogy az teljesen az alkalmazkodás és az utánpótlás szolgálatában áll. Minden tettünket természetesen az összes körülmények figyelembevételével irányítjuk, azonban mindamellott nagy szerepet játszik minden ügyünk elintézésében az alkalmazkodás, amelyre már a legelső életnyilvánulásaink rákényszerítenek és amely végigkísér egész életünkön át minden tettünkben és minden életkorunkban.

Farkas Geiza dr. gyakorlati példákkal illusztrált, élvezetes előadása a hallgatóság lelkesen megtapsolta.

Gépirókiasszony,

ki a magyar és német gyorsírásban perferkt, felvétetik

a Torontálmegyei Takaré- és Hiteibanknál. 57

KARBID

kis és nagyobb szemcsés 50 és 100 kg hordókban

kapható 2615

Özv. Guttman Jakabné és Fiaínál.

Háborúság a lakásfelmondás és béremelés körül.

A háztulajdonosok elhatározták a béremelést. — Feloszlatták a lakók tiltakozó gyűlését. — Letartóztatották a gyűlés két szónokát.

Beeskerek, jan. 12.

A noviszádi teljes tanácsnak a lakásfelmondás és lakbéremelés tekintetében hozott érdekes határozata általános feltűnést és élénk visszhangot keltett. Az elvi jelentőségű állásfoglalásban foglalt véleményét vallja a beeskereki bíróság egyik tagja is, aki a „Torontál”-nak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a bíróságokra egyes egyedül a törvények az irányadók, mivel pedig a lakástörvény megszűnése után nines más törvény, amely a felmondás és lakbéremelés kérdését bármiképpen szabályozná, természetesen viszszaállt a háborúelőtti állapot, vagyis a háztulajdonosok szabad rendelkezési joga. Miután azonban az összes bíróságokra kötelező álláspontot csak a legfelsőbb bíróság, vagyis a semmitörvényszék foglalhat el, a noviszádi teljes tanács döntése csak a noviszádon tárgyalandó lakásügyekre kiható érvénnyel szól, míg másutt külön határozatra van szükség, melynek tendenciája azonban kétségtelenül alig lehet más, mint az említett bíróság határozatáé.

Aranyparitások házbéréket kérnek Beeskereken.

A „Torontál” közlése érthetőleg élénken foglalkoztatta egy a háztulajdonosokat, mint a lakókat. Mindkét részen általános tanácsalanság állott be, amennyiben egyik fél sem tudta, irányadónak tekinthető-e a hozott bírósági határozatot és milyen álláspontra helyezkedhet ebben a sokat pertraktált, régóta kísértő kérdésben. A tanácsalanság eloszlására mindkét rész szervezete, egy a háztulajdonosok, mint a lakók egyesülete vasárnapra gyűlést hívott össze, amelynek tárgyszorátára felvette a felmondás és lakbéremelés kérdését.

A háztulajdonosok egyesülete vasárnap délelőtt tartotta meg gyűlését a Club-kávéház külön termében, amelyen szép számban jelentek meg az egyesületi tagok és az érdeklődők. A gyűlésen, amelyen Grunesity Dusan egyesületi elnök elnökölt, határozatilag kimondták, hogy a békés megegyezésnek hívei és igyekezni fognak lakóikkal minden tekintetben megállapodni. Érdekeik nem ellentétesek és ezt mindenáron kifejezésre is akarják juttatni, éppen azért a lakástörvény hatályának megszűntével, szerzett jogokkal élve, méltányosan kívánják bérlőikkel egyetemben megállapítani az új lakbéréket Alapul a háborúelőtti házbéréket óhajtják figyelembe venni és az ezután fizetendő összegeket az aranyparitás arányában kívánják megszabni.

Az aranyparitás szerint — jelenleg a békekrona megfelel körülbelül tízenkét dinárnak. Alkalmazva ezt a kulcsot a lakbérékre, egy lakás bére tehát, amely békében például husz koronát jövedelmezett, kétszáznyolcvan dinárnak felel meg.

Élnek a felmondás jogával.

A határozatban továbbá foglalkoztak a felmondás kérdésével is, mely-

ben ugyancsak precizított álláspontot foglaltak el. Egyhangulag elfogadott rezolúciójukban kimondták, hogy a törvényes ítélkező fórum, a bíróságok igénybevitelével ugyancsak élnek a háztulajdonosokra visszaszállt azon joggal is, hogy lakásaik bérletét szükség esetén felmondhassák. A felmondást február elsejétől végzik a városi szabályrendeletben megállapított időpontra terjedő hatállyal, ami a kétezer korona, tehát ötszáz dinár évi bért fizető helyiségeknél — mint ismeretes — három hónapnak felel meg.

A felmondás — ezt szükségszerűnek tartották megjegyezni — nem jelenti azt, hogy a lakóktól szabadulni kívánnak. Nem a hajléktól való megfosztást célozza a háztulajdonosok elhatározása — mondja a határozat — hanem azt, hogy egyes háztulajdonosok, akik lakójukkal ninesenek megelégedve, alkalmat adjanak, hogy más bérlőknek adják át a kiköltözködő lakó távozásával megürült helyiségeket. A felmondás tehát a gyakorlati életben inkább cserét fog jelenteni, de enyhíti a lakáshiányt is, mert azok, akik jelenleg nagy lakásokban laknak, a házbérek felemelésével megelégszenek majd az anyagi viszonyaiknak jobban megfelelő lakásokkal.

Értesülésünk szerint a háztulajdonosok a közeli napokban kiáltványt bocsátanak ki, amely egyrészt utmutatásokat ad a háztulajdonosoknak a február elsején követendő eljárásához, másrészt meg a lakók megnyugtatóssal fog szolgálni.

A lakók tiltakozása.

Ugyancsak tegnap tartotta gyűlést a lakók országos szövetségének helyi fiókjá is.

A gyűlést délután két órára hívták össze a Vásártéren lévő „Tri Seljaka” (Három paraszt) vendéglőbe, amelynek nagytermét zsufolással megtöltötte az összegyűlt érdeklődő közönség. A gyűlés tárgyszorátán mindössze két pont szerepelt. Az egyik ügy, állásfoglalás a lakbéremelés és lakásfelmondás ellen, a másik, tiltakozás a polgármester azon eljárása ellen, hogy a lakásbizottság kinevezésénél nem vette figyelembe az egyesület előterjesztését.

Gránity Zdravko egyesületi elnök nyitotta meg a gyűlést, üdvözölte a megjelenteket, majd kérte a közönséget, hogy hallgassa meg figyelemmel a referensnek három nyelvű előadását a napirenden szereplő két fontos kérdésről.

Csaplja Kázmér, a beeskereki munkásbiztosító pénztár igazgatója beszélt elsőnek és szerb nyelven ismertette a lakásfelmondás és lakbéremelés ügyét. Kifejtette, hogy a bírósági határozatok nem lehetnek mérvadók a kérdés rendezésére, a még a minisztertanácsi határozat azok érvényét május elsejéig megbontozhattotta. Mindennemű lakásfelmondásnak és béremelésnek ilyenformán ninesen helye és nem lehet kötelező a bérlőkre. A háztulajdono-

sokkal ilyen irányban tárgyalásokba sem kell bocsájtkozniok, mert nem kötelezhetők semmi olyan kötelezettségnek elfogadására, aminek jogalapja ninesen. A minisztertanácsi határozat fennáll, érvényes, ilyenformán tehát megmarad a régi lakástörvény szerinti állapot is.

A szónok ezután a polgármester eljárását vette éles kritika alá, mert szerinte olyanokat nevezett ki a lakók képviselőjéül, akik nem képviselhetik a bérlők érdekeit. Kifogásolta, hogy a polgármester nem vette figyelembe a lakók egyesületének előterjesztését és nem választotta ki a lakásbizottsági tagokat a benyújtott névsorból.

Csaplja után Klinger Hugó magyarálat ismertette a minisztertanácsi határozatot és kérte a lakókat, hogy egyedül és kizárólag ehhez tartás magukat és semmiféle egyezkedésbe ne bocsájtkozzanak háztulajdonosaikkal, amennyiben pedig nem fogadnák el az eddigi házbéreket, helyezték a pénzt letétbe a pénzügyigazgatóság pénztárába. Beszédében kitért a lakásbizottság kinevezésére is és élesen kikelt az ellen, hogy a határozat hozatalánál mellőzték az egyesület javaslatát.

Harmadiknak a német nyelvű előadó Csaplja Kazmér beszélt, aki röviden németül is közölte a már elmondottakat.

„Obznauat a háztulajdonosokra.”

A három beszéd ideje alatt szendélyes közbekülvások hangzottak el. Egyes közbekülvők államilles elemeknek neveztek a háztulajdonosokat, mert szembehelyezkednek a minisztertanácsi határozatával. Mások meg obznaua hozatalát hangoztatták a háztulajdonosok ellen.

A beszédek elhangzása után Gránity Zdravko szólalt fel, aki ugyancsak éles elbírálás alá vette a hatóság eljárását, hogy a lakásbizottság kinevezésénél nem vette tekintetbe az egyesület előterjesztését. Alig kezdte meg azonban beszédét, az ülésen jelenvolt Nikolyty Milán rendőrfogalmazó feloszlatta a gyűlést.

A gyűlés feloszlata — letartóztatások.

Négy óra felé járt az idő, amikor Nikolyty rendőrfogalmazó felszóllította az egybegyűlt hallgatóságot a szétoszlásra, egyuttal pedig utasította az elnököt a gyűlés azonnali berekesztésére. Néhány perccel belül kiürült a helyiség és a gyűlés résztvevői a legnagyobb rendben szétoszladoztak.

A tiltakozó gyűlés két szónokát, Csaplja Kázmért és Klinger Hugót a rendőrfogalmazó a helyszínen őrizetbe vette. A két letartóztatottat Jankovity Mita és Pajevity Vojo detektívek kísérték fel a rendőrségre.

Eljárás a lakók egyesülete ellen.

Értesülésünk szerint a lakók szervezete ellen más ügyből kifolyólag is eljárás van folyamatban. Az egyesület több vezetőtagja ugyanis meg nem engedett módon, hatósági személyként lépett fel egyes háztulajdonosok ellen, sőt többhelyütt házkutatásnak beillő nyomozást vezettek azon címen, hogy lakást keresnek. A hatóságok birtokában lévő adatok szerint egy helyütt még a

Emberről a harag...

Veszekedés közben szíven szurta ellenfelét.

Beeskerek, jan. 12.

A Beeskerektől nem messze fekvő Kunán község lakosságát élénken foglalkoztatja a két nap előtt történt gyilkosság, mely teljesen felzaklatja az eseménytelenséghez szokott kedélyeket. Két közismert falubeli legény ös-zevesztett egymással és a veszekedés hevében a verekedésben alulmaradt vesztes leszúrták.

Az összetűzés az egyik kumáni gazda házában történt, ahol történetesen két jókedvű, mulató és már meglehetősen italos társaság gyűlt össze. A társaság két tagja, Csobanov Veszelin és Mucsalov Rada között veszekedés támadt, mely a többiek békítési kísérlete dacára is mindinkább elfajult. A veszekedést csakhamar dulakodás váltotta fel, melynek hevében előkerült a kés is. Csobanov Veszelin kezében hirtelen felvillant a bicska pengéje

és a következő pillanatban már vérel átfutottan húzta ki Mucsalov Rada testéből. A szerencsétlen földmiveslegénynek a szíven hatolt keresztül a szúrás, mely azonnali halálát okozta.

A tizenkilenc éves gyilkos, tettének következményeit látva, elmenekült, a esendőrség azonban másnap reggelre elfogta. Kihallgatása során beismerte tettét és vélekezésül azt hozta fel, hogy a gyilkosság elkövetésekor részeg volt Csobanovot tegnap erős esendőrfedezettel Beeskerekre szállították, ahol átadták az ügyészség fogházának.

A tragikus végű Mucsalov Rada boncolását az ügyészség utasítására tegnap ejtették meg. A boncolás megállapította, hogy a szerencsétlen földmiveslegényt egyetlen egy készszúrással ölték meg, mely a szíven hatolt keresztül.

tagadott azzal, hogy ő nazarénus. A tanács kénytelen kellelten erre meglegedett a pusztán becsületszóval. A bíróság a szombati napon sem hozott ítéletet, hanem helyszíni szemlét rendelt el, melyet a közel jövőben fognak megtartani.

A Mah Yong

egy játék, amelyet kockával lehet játszani. Vannak, akik zs-vel ejtik ki, de a kártyajátékból felekezeti kérdést csinálni nagyon megrovandó dolog. A Mah Yongért a kínaiakat teszik felelőssé. Azzal gyanúsítják őket, hogy a játék tőlük származik 2000 esztendővel ezelőtől. Szegény régi kínaiak csak forognak a sirjukban, e rágalmak miatt nincs módjukban nyilatkozni. A Mah Yong nagyon egyszerű játék és mondás szerint száznegyvennégy kö kell hozzá, ami azért kényelmes, mert az ember annyit lop belőle, amennyit akar. Négy játékos játszhat három kövel. Ennél többnek csakam szabad lenni, kevesebbnek sem. A játékos azért strapálja magát, hogy a végén annyi kártyája legyen, amennyivel elkezdte. A kövek csoportokat alkotnak: vannak szelek, sárkányok, körök, bambuszok, virágok és számok. Minden játékosnak más a rögeszméje: van, aki a bambuszokat gyűjti, van, aki a sárkányokat rakogatja egymás mellé. Az ember nem is hinné szegényekről, hogy elméleti állapotuk komoly aggodalomra ad okot, ha nem hallaná azt a beszélgetést, amely köztük lefolyik.

— Pong! — mondja az egyik, aki nek az előbb még semmi baja sem volt.

— Csau — feleli a másik.

— Kong — üvölti a harmadik ragyogó arccal. Minden játékosnak arra kell ügyelni, hogy három, négy egyforma lapja legyen. Három egyforma lap egy képet alkot. Négy ilyen kép kell. Ha megvan akkor — a beteg már szállítható.

Premier a budapesti Vigszínházban. Budapestről jelentik: Tegnap este premier volt a Vigszínházban. Vajda Ernőnek a „Déliháb” című darabját mutatták be nagy sikerrel. Darvas Lilyvel a főszerepben. A táblás ház zajosan ünnepelte a szerzőt és a szereplőket.

szekrényekbe is bekukkantott a tulbuzgó nyomozó, a háztulajdonos minden tiltakozása ellenére is.

A rendőrség ezekben az ügyekben erélyes vizsgálatot folytat le, melynek során bizonyára tisztázódni fog, kinek milyen része van a hatósági személy érve alatt elkövetett visszaélésekben.

A polgármester nyilatkozata.

Helyénvalónak találtuk a történetekkel kapcsolatban kikérni Alekszity Bogoljub polgármester nyilatkozatát is, akit a lakók szervezetének gyűlésén tudvalevőleg élesen megtámadtak, mert a lakásbizottság kinevezésénél nem vette figyelembe az egyesület által előterjesztett névsort.

Alekszity polgármester kérdésünkre kijelentette, hogy a lakástörvény a lakásbizottság kinevezésére teljes hatalmi jogot ad a város vezetőjének és így nem volt köteles akár a háztulajdonosok, akár a lakók egyesületének erre irányuló javaslatát elfogadni. Hogy a névsortát egyáltalában bekérte, azzal csak egy udvariassági ténynek tett eleget, elfogadása tisztára akaratától függött.

HIREK

— január 12.

Az új áram bekapcsolása. Megírta a „Torontál”, hogy a közeljövőben bekapcsolják az új, erősebb feszültségű áramot. Az új áram bevezetése szombat este meg is kezdődött, amennyiben az első és második transzformátoros házikó körzetének hálózatába már az erősebb feszültségű áramot bocsájtották bele. A Német utca és az Erdősor környéke szombat este fényárban uszott. Az égve maradt régi lámpák a hatalmas fényű, ragyogóan világító új égők mellett, pislákoló mécseseként tűntek fel. A többi kerület bekapcsolása az új áramfejlesztőgépekbe, értesülésünk szerint, ugyancsak hamarosan megtörténik.

Tűz. Szombat este fél kilenc órákor tűz ütött ki Beeskereken a Petrovity utcában. Cvetkov Lázár földművelő házában udvarán meggyújtott egy szalmakazal. A lángok hamarosan átcsaptak a közelben álló tengeriszár és polvakészletre is, amelyet szintén teljesen elhamvasztottak. A tűzet a tűzoltóság csak megfeszített munka árán tudta eloltani. Megnehezítette a tűzoltóság munkáját a nagy szél is, amely a közelben álló épületek felé hajította a lángokat és amelyek megmentése ilyenformán nagy fáradságot és állandó munkát igényelt.

Helyszíni szemle a dragutinovói testvérháború ügyében. Annak idején megírta a „Torontál”, hogy Cucity Tosó és Cucity Dragolyub dragutinovói földmivesek ös-zeveszttek öcsükkel Omérrel, akit a veszekedés hevében olyannyira elverték, hogy súlyos sérüléseket szenvedett. Ez ügyben még a múlt hónapban főtárgyalást tartottak, mivel azonban újabb tanu kihallgatása vált szükségessé, a bíróság elrendelte a tárgyalás elhalasztását.

Szombat délelőtt folytatták a bűnügy tárgyalását, amelyen jegyzőkönyvbe vették a beidézett Cucity Katica vallomását. Az ügyész indítványára a bíróság elrendelte a tanu megesketését, amit azonban az meg-

FARSANG

A jótékony nőegylet táncestélye.

Beeskerek, május 12.

Szombaton este zajlott le a Kaszinó összes termeiben a jótékony nőegylet táncestélye, rendkívüli anyagi és erkölcsi siker mellett.

A Kaszinó termeiben ezúttal valóban ott láttunk mindenkit, akinek csak Beeskerek társaságában szerep jut. Felekezetre, foglalkozásra és nemzetiségre való tekintet nélkül, azzal a bensőséges ös-zeismeréssel, amellyel a város társadalmi életét mindenki jellemzően, ezen az estén együtt volt ugyszólván egész Beeskerek. Gyönyörű toalettek tették színessé a bál termét és igazi jókedv tartotta ös-ze a közönséget egész éjszaka reggeli órákig.

A táncot gondosan ös-zeállított, valóban művészi programmal előzte meg, amelynek minden egyes száma igazi gyönyörű éget szerzett a közönségnek. Régen láttunk a beeskereki mulatságok alkalmával nagyobb és szebb műsort mint a szombati estélyen. Ungváry Andor, az ismert nevű zongoraművész, megkapó technikával és a művész teljes elmélyedéssel Schumann, Schubert, Czerny és Rubinstein-műveket adott elő és szárnyaló, gyönyörű játékaival frenetikus tansokra ragadta a közönséget. Ungváry nagy hatást váltott ki Penczán Lenhardt Ilonka, az előnyösen ismert, hívtató énekesnő, aki légy, hajlékony hangjának minden szépségét a maga teljes-égében esilleglatta. Műsorán ezúttal Rubinstein és Puccini szerepeltek, de a közön ég zúzó tapsok engedve, ráadásul Tarnaynak egy bájos műdalát énekelte a hallgatóság bensőséges ünneplése mellett. Jól megérdemelt sikere volt Miles Auréának, aki mint táncművész ezúttal először mutatkozott be a beeskereki közön ének. Pierrot-táncra csupa finom graciozitás volt és mozdulatainak plasztikusságával, testének könnyed hajlásával és arcjátékának megkapó kifejezésével tökéletes művészetet adott. Kínai táncának groteszk és ötletes formái ugyancsak tehetségek teljes-égében mutatták a kitünő táncművészt.

A műsort felejthetetlenül szép, bájos előképsorozat zárta be és mind egyik előkép oly tökéletes illúziót keltett, hogy bizonyra sokáig marad közönségünk emlékezetében. Izlés és művészet találkozott ös-ze teljes harmóniában ezekben a képekben, amelyeknek szép-égével a közönség alig tudott betelni. Az előképek és szereplői a következők voltak: 1. Tavasz: Anna Gizi és Loch József. 2. Nyár: Kovács Tili. 3. Ősz: Weismann Rózi és Krámer Hippolit. 4. Tél: Perisies Ili és Várady Lóry. 5. Hollandi baba: Benó Melinda. 6. Pierrette és Pierrot: Engel Maca és Magyar Karesi. 7. Cigányjelenet: Anna Bósi, Bárány Lulu és Böske és Könczöl Melanie. 8. Orosz kép: Dobos Lászlóné. 9. Intermezzo: Galyasi Elza és Bence Zoltán. 10—11. Karnevál. 6. Farsang vége: Berajevác nővérek.

Az előképeket Várady Lóry emi- való kedvességével befűjtölte be és a zúgó tapsokból nagyrész a bátor kis konferenciánok is jutott. Az előképek tökéletes rendezése Dobos

Képkiallítás a „Vojvodina”-szállodában. Régen nem volt Beeskereken tárlatnak olyan nagy sikere, mint Popovics Daniló által a Vojvodina-szálló helyiségében rendezett képkiallításnak. Igaz, hogy a kiállításra került anyag maga oly nagy, oly kiváló művészi alkotások sorakoznak fel benne, a többszáz kép és szobor oly változatos művészi gyönyörűséget nyújt, hogy a kollekción mindenki megtalálja a kedvére való, izlésének megfelelő műtárgyat. A képeken és szobrokon kívül rendkívüli színessé és változatos művészi szépséggel a kosovói népművészet szébbnél-szebb alkotásából ös-zeállított gyűjtemény, amelyben csodásan szép arany- és ezüstbűzdek, ujjasok, köpenyek és más háziipari termékek vannak. A közönségnek, amely már eddig is nagy érdeklődést tanúsított a kiállítás iránt, még néhány napig lesz alkalma a kiállítást megtekinteni, amelyben holnaptól kezdve egészen új képek kerülnek a falakra.

* **Házassági hárszög** a címe annak a káprázatos tiálításu Paramount-filmnek, amelyet jan 13 és 14 én mutat be a Komédia. Pompás ötletek, mesés fölvetések, a Paramount rendezé- utolérhetetlen csodái adják a keretet a csokor ménynek, melyben a főszerepet Milton Syis, amerika legünnepeltebb filmprimadonnája játsza.

* **Az eredeti Vingai bonbont**, a híres Draskovity-mester eredeti receptje alapján az SHS részére készülő az Ambrozia gyártja.

* **Halesontnélküli fűzők, haskötők, melltartók teljes gummi-fűzők, orvosi rendelésre haskötők készülnek** Arnstein Józsa fűzőszalonjában Velikiheeskerekon, Vilson-tér, új Benó-ház.

* **Hétfőn és kedden a „Balkán Bűszkop”-ban Vajda Ernő műve: „Egy asszony, aki mindenkié”, a modern asszonyok drámája, a mai társadalom tükré Főszereplők: Korda Mária, Somlay Arthur és Henry Nestor. — A szilveszteri mulatságon tévedésből eleserélődött egy pár hócipő. Kérteik az illető, azt a Balkán büfféjében kicsérélni, nehogy a szegény alkalmazottak károsodjanak.**

„Lady Hamilton“

A Komédiában szenzációs kiállítású történelmi drám Liane Haid, Conrad Veidt, Werner Krauss-al a főszerepben.

Január 12-én, hétfőn 7 és 9 órakor Jön!

Lady Hamilton II. rész Január 13. és 14-én Jön!

A házassági háromszög Milten Suls-el a főszerepben.

László művészi kezét és finom ízlését dícséri. Az est kiváló erkölcsi és anyagi eredménye elsősorban dr. Várady Imréné, a nőegylet fáradhatatlan elnöknője buzgalmának köszönhető.

Szilveszteri multság a Kaszinóban. A becskerekéi jótékony szerb nőegylet január 13-án, a görög keleti Szilveszter-estén, nagyszabású Szilveszteri multságot rendez a Kaszinó nagytermében, mely, mint minden évben, ezúttal is a szezon egyik legsikerültebb báljának ígérkezik. Külön szenzációja a mostani táncestélynek a tombolajáték, amelyre nagyszerű nyereménytárgyakat tűztek ki, legnagyobb részben a szerb himzsművészet remekeiből. A himzési munkákból különben külön kiállítást is rendeznek, mely szintén a bál egyik érdekességének ígérkezik. A táncmultságon közreműködik a becskerekéi katonazenekar is.

A Vivó- és Tenniszklub álarcos bálja. Kétségtelenül a szezon legnagyobb szerb báljának ígérkezik a Vivó- és Tenniszklubnak február 14-én a Kaszinó összes termeiben rendezendő álarcos bálja. A legszűkebb bál rendezőség már kidolgozta az estély előkészületeit és programját s pár napon belül összehívja a vezetőség a bál nagybizottságot a részletek fikszirozása s gyakorlati kivitele céljából. Az estélynek két tagja Bécsbe utazik, hogy ládászámra hozza le onnan azt a tömérdek meglepetést, mely a bál estélyén a publikumot várja. Hogy mi minden lesz ott, azt még a magukat beavatottnak vélt tagok is csak a bál napján fogják megtudni. A meghívókat huszadika táján küldi szét a rendezőség.

A szövetségesek leszállítják a németországi megszállás költségeit.

„Torontói“ tudósítójának távirata

Páris, jan. 11.

A Havas-ügynökség jelenti: Clementil francia pénzügyminiszter Theunis belga miniszterelnök és Churchill angol kincstári államtitkár között ma délután beható eszmecsere folyt a megszállás költségeinek visszafizetése ügyében. Belgium késznek nyilatkozott a megszálló csapatok létszámának csökkentésére olyan mértékben, amennyire a biztonság ezt megengedi, viszont Amerika hajlandónak mutatkozott a német földön tartózkodó csapatok költségvetésének százötven millió aranymárkában való megállapítására, amely összeg a jelenlegi előirányzattal szemben lényeges csökkentést jelentene.

Megegyezést az esti órákban vártak, a megállapodásról azonban még nem érkeztek jelentések.

Átadták a pestvidéki ügyészségnek

a rablógylkos esendőrőfőhadnagyot

„Torontói“ tudósítójának távirata

Budapest, jan. 11.

A borzaimas bünelekménnyel terhelt Lederer Gusztáv esendőrőfőhadnagy ügyében tegnap befejezték a rendőri nyomozást. Ujabbí valamásáról, ugyisintén felesége kihallgatásának lefolyásáról jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet az iratokhoz csatolva átküldtek a pestvidéki ügyészségre. A rablógylkos esendőrőfőhadnagyot erős rendőrfedezettel ugyancsak tegnap kísérték be az ügyészségi fogházba.

Lederer Gusztáv újabbí valamásában a következőképpen mondotta el a gyilkosság lefolyását:

— Szerdán délután két óra tájban megjelent lakásunkon Kodolka. Pár percig beszélgettem vele, majd elbucsztam és csak tíz perc múlva tértem vissza. A konyhán keresztül benyitottam az előszobába és benéztem a kuleslyukon. Láttam, hogy Kodolka nagyobb esomag pénzt vesz elő és átadja a feleségemnek. A következő pillanatban bent eloltották a villanyt. Nem láttam, hogy ezután mi történt. Nem mertem benyitni és elkövetni a gyilkosságot, hanem kint megvártam, amíg világos lett. Később kijött a feleségem és vele együtt bementem a szobába. Ott feküdt a diványon levetközve a hentes.

Azután a balkezembe adta a revolvért, én ugyanis balkézrel is tudok löni. A revolvért ráillesztettem a hentes nyakszirtjére; a feleségem heves mozdulatokkal nógatott, hogy löjtem már agyon. A fegyver eldőrent, ropantul megijedtem, a feleségem azonban a legnagyobb hidegvérrel megfogta a hentes fejét és egy lavór felé tartotta, hogy abba csurogjon a vér. A gyilkosság után azonnal kiment a szobából és az aszszony darabolta fel a holttestet és ő is csomagolta be vászondarabokba. Reggel öt óráig dolgozott a kamrában.

A gyilkos főhadnagy kihallgatása után Lederer Gusztávnéra került sor.

— Kodolka barátságától — mondotta — már régebben meg akartam szabadulni. A férjem, mint már első vallomásomban mondtam, meglepett benniünket és agyonlötöte Kodolkát. A holttestet ő darabolta fel és csomagolta be, én nem is segítettem neki.

Az ellentétes vallomás felolvasása után is mindketten megmaradtak eredeti állításaik mellett.

Érettségizett ifjút vagy leányt

gyógyszerészyakornokul

keres Szilber Gyula gyógyszerész Szécsánj, Bánát. 48

SPORT

Obility—Szlávia 5:3 (3:3). Barátságos. Mindkét csapat több tartalékkal állt fel. Biró: Tillinger.

Kadima—Szlávia klubközi birkózóverseny. A versenyt a Kadima 25:19 arányban megnyerte. Részletes eredmények: Légsúly: 1. Klenai. 2. Guttenkunst. 3. Koszta. Mind a három Szlávia. — Pehelysúly: 1. Huch (Szlávia). 2. Komlósi (Szlávia). 3. Kozsukar (Kadima). — Könnyűsúly: 1. Franch (Kadima). 2. Lukinich (Kadima). 3. Viola (Szlávia). — Közép A): 1. Palkovits (Kadima). 2. Koos (Kadima). 3. Baics (Szlávia). — Közép B): 1. Salamon. 2. Tozsar. Mindkettő Kadima. Biró Láng és Graf. A versenyt nagyszámú közönség nézte végig, mely azonban nem tudott mindig uralkodni érzelmein.

Wien. Admiral—BSC 4:1 (3:0).

Wacker Vienna 2:1.

Hask—Nacional 2:1.

Új konferenciát

tartanak a hónap végén Bécsben az összes utódállamok.

Bécs, jan. 11.

Mint értesülünk, Olaszország, Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia delegátusai január végén konferenciára gyűlnek össze Bécsben, a melynek az a célja, hogy az utódállamok együttesen rendezzék a régi osztrák-magyar monarchiának eddig még nem biztosított állami adósságait.

Az utódállamok delegátusai egyúttal foglalkozni fognak az egyes államok által lebélyegzett kötvények kérdésével is. Valószínű, hogy a konferencián végleges megegyezés jön létre a fizetési kötelezettségek gyorsabb lebonyolítására vonatkozólag, valamint arra is, hogy az egyes utódállamok milyen mértékben vállalnak garanciát a régi

kölesönökért a többi külföldi államok polgáraival szemben.

A hat év előtt megtartott innsbrucki konferencián Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia és Olaszország megállapodtak abban, hogy Párisban közös pénztárt (caisse commune) létesítenek, amely az összes érdekelt államok nevében fog tárgyalni a külföldi hitelezőkkel. Ugyancsak ez a közös pénztár eszközli a fizetéseket. Ehhez az egyezményhez Románia és Jugoszlávia mindaddig vonakodtak csatlakozni. Az innsbrucki egyezményt ratifikált államok mostan a január végi bécsi konferencián rá akarják bírni Romániát és Jugoszláviát is arra, hogy csatlakozzék az innsbrucki egyezményhez. A január végi bécsi konferencia tehát eminens fontossággal bír a dunai államokra nézve. Romániát valószínűleg maga a pénzügyminiszter, Bratianu fogja képviselni, a többi országok eddig nem neveztek meg delegátusait.

Cséplőgépeink eladóok.

15

Üzv. Guttmann Jakabné és Fial V. Becskerek.

Két idősebb, ügyes, szakképzett

férfi-fodrász

elsőrangú üzlet részére azonnal felvéteti.

WEISZ ALBERT
fodrászüzemterme NOVISZÁD.

Értesítjük a vidéki mezőgazdákat, hogy 100 darab valódi kisjenői

érkezett a mezőhegyesi gazdasági állattenyésztéskből. Megtekinthetők Bakalió Márkónál, Velikibecskereken

Egy öl elsőrendű, száraz, egészséges bükkhasáb tűzifa 750 Din

Telefon 246

100 kg kiváló minőségű bécsi gázkocsz 140 Din

árban hapható míg a készlet tart

Gergely Samu fakereskedőnél, Velikibecskerek

51